

- სასამართლო წესით უზრუნველყოფის საგნის (გირაოს) რეალიზაცია;
- მსესხებლის დავალიანების მიყიდვა მესამე მხარისათვის.

იმის გამო, რომ პრობლემური კრედიტების დაფარვის პროცედურა მეტად ხანგრძლივია და მოითხოვს დიდ შრომით დანახარჯს, საზღვარგარეთის ქვეყნებში ძალიან გავრცელებულია ასეთი კრედიტების მიყიდვა სპეციალიზებულ კომპანიებზე. ასეთი პრაქტიკა უკვე საქართველოშიც იწერება.

ზოგადად, ბანკებში უნდა არსებობდეს პრობლემური კრედიტების კლასიფიკაციისა და რისკის ხარისხის შეფასების პროცედურები. აღნიშნული მექანიზმი უზრუნველყოფს პრობლემური კრედიტების კლასიფიკაციას, აღრიცხვას, შესაბამისი რეზერვების შექმნასა და ბალანსიდან ჩამონერას. მათ შორის განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭება კრედიტების კლასიფიკაციას. საქართველოში აღნიშნული პროცედურები რეგულირდება საქართველოს ეროვნული ბანკის „კომერციული ბანკის მიერ აქტივების კლასიფიკაციისა და შესაძლო დანაკარგების რეზერვების შექმნისა და გამოყენების წესით“ (ბრძანება № 350, 29.12.2000).

საკონტროლო კითხვები:

1. როგორ დაახასიათებდით დაკრედიტების 6 ძირითად ეტაპს კომერციულ ბანკში?
2. რას გულისხმობს დაკრედიტების მეორე ეტაპი – მსესხებლის კრედიტუნარიანობის შეფასება?
3. რა შეგიძლიათ თქვათ დაკრედიტების მესამე ეტაპის – კრედიტის უზრუნველყოფის შესწავლისა და შეფასების შესახებ?
4. როგორც წესი, რა უნდა იქნეს მითითებული საკრედიტო განაცხადში?
5. რა მიგაჩნიათ განსაკუთრებით მნიშვნელოვნად პოტენციურ მსესხებელთან ინტერვიუს დროს განსახილველ საკითხთა შორის?
6. ყოველ კონკრეტულ შემთხვევაში, საბანკო ბაზარზე არსებული ფასებიდან გამომდინარე, რა გარემოებები ახდენს გავლენას გასაცემი კრედიტის ფასის (პროცენტი) ფორმირებაზე?
7. მსესხებელთან გასაუბრებისას ბანკის წარმომადგენელმა რომელ ძირითად მომენტებზე უნდა გაამახვილოს ყურადღება?

8. პოტენციური მსესხებლის რომელი თვისებები ახდენს გავლენას ბანკის გადანყვეტილებაზე დაკრედიტების შესახებ?
9. წარმატებული ინტერვიუს შემდეგ რა დამატებით ინფორმაციას მოითხოვს პოტენციური მსესხებლისაგან ბანკი?
10. საკრედიტო ოფიცრის გარდა, ვინ შეიძლება მონაწილეობდეს კრედიტის დამტკიცებაში და რა თანმიმდევრობით ხდება ეს პროცედურა?
11. რა გადანყვეტილებები შეიძლება მიიღოს კრედიტის დამტკიცებისას უფლებამოსილმა ორგანომ – საკრედიტო კომიტეტმა?
12. რას წარმოადგენს საკრედიტო ხელშეკრულება და რომელ ძირითად მუხლებს მოიცავს იგი?
13. რა თანმიმდევრობით და მექანიზმებით შეიძლება მოხდეს კრედიტის დაფარვა?
14. რომელი მიმართულებებით წარმოებს გაცემული კრედიტის მონიტორინგი?
15. რომელია მონიტორინგის დროს გამოვლენილი კრედიტის პრობლემურობის პირველი ნიშნები?
16. რა შეიძლება ითქვას ე. წ. „საკრედიტო საქმის“ („საკრედიტო დოსიე“) შესახებ?
17. რა არის საკრედიტო პროცესის მონიტორინგის დროს პასუხისმგებელი თანამშრომლის პროფესიული მოვალეობა?
18. გაცემული კრედიტების კონტროლის სისტემა კომერციული ბანკისათვის რა მიზნებს ემსახურება?
19. როგორ განიმარტება „პრობლემური სესხი“?
20. როგორ მიმდინარეობს გაცემული კრედიტის პრობლემურად ჩამოყალიბების პროცესი?
21. რა არის კრედიტის პრობლემურობის არაფინანსური ნიშნები?
22. როგორ დაახასიათებდით კრედიტის პრობლემურობის ფინანსურ (ეკონომიკური) ნიშნებს?
23. რას მოიცავს ღონისძიებათა კომპლექსი, რომელიც უნდა შემუშავდეს პრობლემური კრედიტის ხარისხის გაუმჯობესების უზრუნველსაყოფად?
24. რას გულისხმობს ბანკის მიერ დაწყებული კრედიტის დაბრუნების პროცედურების ორი ჯგუფი?